

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

GORDILĂ Nicolae
CATAN Liliana
COVALENCO Elena
DIACONU Iurie
GUZUN Ion

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Popescu Ion în numele inculpatului Nazarov Vasile și de succesorul părții vătămate Pînzari Constantin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

NAZAROV Vasile XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 03.06.2015 – 11.12.2015;

Instanța de apel:

- 1) 28.01.2016 – 20.04.2016;
- 2) 05.04.2017 – 26.01.2018 rejudecarea cauzei;

Instanța de recurs:

- 1) 03.08.2016 – 07.02.2017 dispusă rejudecarea;
- 2) 23.03.2018 – 15.05.2018.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 11 decembrie 2015, Nazarov V. a fost achitat de sub învinuirea incriminată în baza art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Totodată, prin aceeași sentință, Guțul V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, la detențiune pe viață.

Acțiunea civilă înaintată de către succesorul victimei Pînzari C., în partea reparării prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunea civilă în partea recuperării prejudiciului moral și compensării cheltuielilor de asistență juridică a fost admisă și încasată de la Guțul V. în beneficiul lui Pînzari C. 101

000 lei, dintre care 100 000 lei cu titlu de recuperare a prejudiciului moral și 1000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Guțul V. în beneficiul Spitalului Clinic de Psihiatrie, c/f 1003600150554, suma de 1988 lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legală de psihiatrie.

2. Prin rechizitoriu, Nazarov V. a fost învinuit că, la 22 ianuarie 2015, în jurul orelor 01:10, împreună cu Guțul V. și Ungureanu A., de comun acord și după o înțelegere prealabilă, acționând cu intenție directă, având interes material, cu scopul de omor, au pătruns în casa consăteanului său Pînzari P., a.n. 1931, situată în r-nul Strășeni sat. Căpriană, unde în vederea realizării scopului lor infracțional, împreună i-au aplicat lui Pînzari P. multiple lovituri cu pumnii, picioarele, dar și cu alte obiecte dure, inclusiv, cu un obiect tăietor-înțepător peste diferite părți ale corpului, cauzându-i astfel victimei Pînzari P. leziuni corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora aceasta a decedat la scurt timp la fața locului, leziunile corporale fiind în legătură directă cu survenirea decesului.

Totodată, prima instanță a constatat că, la data de 22 ianuarie 2015, în jurul orelor 01:10, Guțul V. și o persoană, în privința căreia, de către urmărirea penală cauza penală a fost disjunctă într-o procedură separată, acționând de comun acord și după o înțelegere prealabilă, acționând cu intenție directă, având interes material, cu scopul de omor, au pătruns în casa consăteanului său Pînzari P., a.n. 1931, situată în r-nul Strășeni, sat. Căpriană, unde în vederea realizării scopului lor infracțional, împreună i-au aplicat lui Pînzari P. multiple lovituri cu pumnii, picioarele, dar și cu alte obiecte dure, inclusiv, cu un obiect tăietor-înțepător peste diferite părți ale corpului, cauzându-i, astfel victimei Pînzari P. leziuni corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora a decedat la scurt timp la fața locului, leziunile corporale fiind în legătură directă cu survenirea decesului.

Pe baza stării de fapt expuse supra, acțiunile inculpatului Guțul V. au fost încadrate în baza art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal după indicii calificativi: *omorul unei persoane săvârșit de mai multe persoane, din interes material, cu deosebită cruzime, profitând de neputința victimei de a se apăra din cauza vârstei înaintate.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței, în temeiul art. 402-403 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către: procuror, avocații Zagaiciuc V. și Pavlov V. în numele inculpatului Guțul V., precum și de inculpatul Guțul V.

3.1. Procurorul a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Nazarov V. să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 20 ani cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În vederea argumentării cererii de apel, acuzatorul de stat a evidențiat următoarele:

- vinovăția lui Nazarov V. se confirmă pe deplin prin probele administrate și prezentate de către partea acuzării, pe care instanța de fond eronat nu le-a reținut drept pertinente și concludente, la acestea se referă: declarațiile inculpatului sunt contradictorii referitor la locul aflării sale în momentul comiterii infracțiunii și referitor la momentul

depistării cadavrului; prin declarațiile succesului victimei, martorilor și prin conținutul rapoartelor de expertiză și proceselor - verbale anexate la materialele cauzei penale;

- instanța nu a analizat probele cercetate în cadrul ședințelor de judecată din care se constată cu certitudine, că anume Nazarov V. în noaptea comiterii infracțiunii din data de 21.01.2015, orele 23:30, deplasându-se către domiciliul victimei Pînzari P. și întâlnindu-se pe drum cu inculpatul Guțul V. și învinuitul Ungureanu A., anume Nazarov V. în vederea facilitării accesului în domiciliul victimei a telefonat de pe telefonul său mobil la numărul de telefon fix ce aparține victimei;

- în cadrul cercetării judecătorești, reieșind din declarațiile martorilor, s-a stabilit cu certitudine, că ușa de acces în domiciliul victimei era permanent încuiată chiar și ziua, iar reieșind din cercetarea la fața locului, s-a stabilit că ușa domiciliului nu a fost deteriorată, cu atât mai mult, că martorul Guțul N. a confirmat că victima a fost văzută pe pragul casei, respectiv a permis accesul, cunoscând persoana care i-a solicitat să i se permită a intra în casă și care, respectiv, este anume Nazarov V.;

- rapoartele de expertiză biologică confirmă incontestabil faptul, că pe hainele și corpul lui Nazarov V. în data de 22.01.2015 a fost depistat sânge ce aparține victimei Pînzari P., raportul de expertiză nr. 61, care a stabilit că pe fragmentele de unghii de pe ambele mâini ale inculpatului Nazarov V. a fost depistat sânge ce aparține victimei. Mai mult decât atât, conform concluziilor aceluiași raport de expertiză proveniența aceluși sânge de la inculpatul Nazarov V. se exclude, fapt ce confirmă că anume inculpatul ultimul a fost în altercații cu victima, a aplicat violența, iar drept urmare chiar și sub unghii a fost stabilite și ridicate urmele infracțiunii;

- însăși Nazarov V. în cadrul urmăririi penale, fiind audiat de mai multe ori în prezența apărătorului său a specificat, că el nu s-a atins de victimă sau alte obiecte din casă, unde se afla victima și nu putea să se murdărească de sânge, cu toate că sânge ce aparține victimei a fost depistat pe hainele acestuia în diferite locuri și mai cu seamă pe mâini și sub unghii, fapt ce exclude versiunea înaintată dată;

- nu au fost corect apreciate declarațiile martorului Strășăneanu Sv., care a specificat că, de asemenea, a intrat în casa unde se afla victima, ușile erau murdare de sânge, doar maxim până la înălțimea de 30 cm de la podea, iar la nivelul mânerului ușii nu erau careva urme de sânge. Ea a confirmat că în momentul când s-a deplasat cu Nazarov la domiciliul victimei, primul nici nu a intrat în casă, a stat doar la poartă, fapt de asemenea explicabil, deoarece el cunoștea de fapta comisă cu participarea lui;

- instanța s-a bazat selectiv pe declarațiile învinuitului, declarații care nu coroborează cu celelalte probe cercetate în ședință, precum coroborează declarațiile martorilor care poartă răspundere penală pentru mărturiile depuse, fapt ce și impune casarea sentinței date, ori, simplul fapt că inculpatul nu recunoaște vina în comiterea infracțiunii nu poate fi pus la baza adoptării unei sentințe de achitare așa cum a procedat instanța de judecată în cazul dat.

3.2. Avocatul Zagaiciuc V., acționând în numele inculpatului Guțul V., a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie achitat pe motiv că fapta nu a fost comisă de către inculpat.

În argumentarea apelului s-au invocat următoarele argumente:

- învinuirea înaintată inculpatului Guțul V. și starea de fapt constatată de instanța de fond nu și-a găsit pe deplin confirmarea în cadrul cercetării judecătorești, iar probele administrate în instanța de judecată au fost apreciate în mod eronat, existând în cazul dat probe suficiente, care stabilesc cu certitudine că fapta nu a fost săvârșită de inculpat;

- declarațiile martorului Guțul N. urmează a fi apreciate critic, deoarece acesta și-a schimbat pe parcurs declarațiile, oferind depoziții contradictorii, din declarațiile date de inculpații Guțul V. și Nazarov V., martorii Guțul N., Velicu E., Bărbos V. și alții, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești rezultă, că în seara de 21.01.2015, Guțul V. și Nazarov V. nicidecum nu puteau să se întâlnească, ba mai mult ca atât, de comun acord, să se înțeleagă în prealabil de a-l omorî pe Pînzari P. din interes material;

- nu pot fi puse la baza învinuirii Raportul de expertiză medico-legală nr. 20 din 26.01.2015, or, acesta nu conține în sine perioada de timp, măcar aproximativă, a survenirii decesului victimei, Pînzari P., fiind menționat numai faptul că moartea cet. Pînzari P. a survenit peste 40-60 minute după primirea leziunilor corporale în urma șocului traumatic și hemoragie instalat, precum și înscrisul de mână în grafie chirilică ridicat de la Pînzari V., or, acesta nu este semnat de nimeni și nu a fost identificată persoana care a întocmit acest înscris;

- referitor la personalitatea lui Guțul V., rezultă că acesta nu are antecedente penale și nici nu a fost sancționat în careva mod nici chiar contravențional, (ceea ce se atestă și din materialele cauzei), nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, are un loc permanent de domiciliu, nu se caracterizează negativ;

- în urma probelor administrate în instanța de judecată în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat în mod concludent, că nici o probă din dosar nu indică asupra versiunii indicate în actul de învinuire, potrivit căreia Guțul V., de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Nazarov V. și Ungureanu A. l-ar fi omorât pe Pînzari P., în noaptea din 21.01.2015 spre 22.01.2015, cu atât mai mult, nici nu aveau nici un motiv.

3.3. Avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului Guțul V., de asemenea, a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Guțul V., iar motivele pe care se bazează această solicitare urmau a fi prezentate ulterior.

3.4. Inculpatul Guțul V. a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința sa, din motivul că fapta nu a fost săvârșită de dânsul, iar după caz, dacă se va considera că vinovăția lui a fost dovedită, să-i fie aplicată o pedeapsă penală mai ușoară și să fie diminuată suma adjudecată cu titlu de despăgubiri morale și exclusă suma de 1988 lei adjudecată cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legale psihiatrice.

Apelantul, în argumentarea celor solicitate a invocat următoarele motive:

- urmează de apreciat critic declarațiile martorului Nicolăescu I., ale cărui depoziții nu coroborează cu celelalte probe, nu au o explicație logică a celor urmărite de către acesta și indiferența cu care și-a continuat drumul, după ce a auzit că în casa și ograda victimei se

întâmpla ceva și nu a considerat de cuviință de a anunța vecinii, poliția ș.a. După cum rezultă din acele declarații, atât inculpatul, cât și fratele Guțul N. și Ungureanu A. se aflau în ograda casei și nu în casă, iar Pînzari P. se auzea strigând (răcnind) ceva din interiorul casei. Dacă situația este cea expusă de martor, atunci apare întrebarea din ce cauză din casă se auzeau strigătele lui Pînzari P. în timp ce ei trei se aflau în ograda casei;

- declarațiile martorului Nicolăescu I. nu puteau fi puse la baza prezentei sentințe și din motivul că ele sunt inadmisibile, pe motiv că la audierea martorului, inculpatul și avocatul său nu a participat și nu a avut posibilitatea de a-i adresa întrebări;

- instanța de fond doar a constatat, că omorul lui Pînzari P. ar fi fost săvârșit din interes material, dar atunci când a descris probele și a ajuns la partea motivantă nu a indicat nimic în explicarea faptului aplicării acestui calificativ;

- suma adjudecată cu titlu de despăgubiri morale în beneficiul lui Pînzari C. - 100000 lei este exagerat de mare;

- neîntemeiat au fost încasați și 1988 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legale psihiatrice, deoarece efectuarea acesteia a fost dispusă de către reprezentanții statului în mod unilateral, fără a consulta poziția inculpatului și în lipsa unor date despre instabilitatea lui psihică;

- instanța de fond nu a individualizat corect pedeapsa penală, a ținut cont doar de faptul, că au survenit consecințe deosebit de grave, însă nu a ținut cont de faptul, că anterior nu a fost tras la răspundere penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016 au fost respinse apelurile declarate de către procuror, de inculpatul Guțul V. și de avocații Zagaiciuc Victor și Pavlov Victor în numele acestuia, cu menținerea sentinței atacate.

5. În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a menționat că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Guțul V. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal și corect a adoptat o sentință de achitare în privința lui Nazarov V., care a fost învinuit în baza aceluiași articol.

Instanța de apel a indicat că, de către acuzatorul de stat a fost prezentată următoarea sistemă de probe, care ar demonstra vinovăția inculpaților Guțul V. și Nazarov V. în comiterea infracțiunii imputate, care au fost analizate și apreciate de instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile succesului victimei Pînzari C., a martorilor Pînzari V., Guțul N., Nicolăescu I., Beschieri T., Strășeneanu S., Cibotari M., Velicu E., Bărbos V., Cioară V.; procesul-verbal de examinare din 26.01.2015, potrivit căruia a fost examinat înscrisul de mână ridicat de la cet. Pînzari V.; procesul-verbal de ridicare din 27.03.2015 de la cet. Simin M. a fost ridicată dispoziția de plată a pensiei nr. 220149521 pe numele lui Pînzari P. în copie pe una filă, conform căruia ultima încasare a pensiei de către Pînzari P. a avut loc la data de 06.01.2015 și a fost încasată pensia lunară de bătrânețe în sumă de 955,93 lei; procesul-verbal de examinare

din 17.02.2015, conform căruia a fost examinată informația privind apelurile de intrare-ieșire ridicate de la SA „Moldtelecom” pe 4 file s-a stabilit, că la 21.01.2015, ora 22:13, numărul de telefon 237 68 612 ce aparține abonatului Pînzari P. a fost apelat de către numărul de telefon 069897919 ce aparține învinuitului Nazarov V., durata discuției fiind de 17 secunde. Ulterior, la data de 22.01.2015 ora 0:17 numărul de telefon 237 68 612 ce aparține abonatului Pînzari P. a fost din nou apelat de către numărul de telefon 069897919 ce aparține învinuitului Nazarov V., durata discuției fiind de 89 secunde; raportul de expertiză medico-legală nr. 20 din 26.01.2015 a cadavrului cet. Pînzari P.; procesul-verbal de ridicare din 22.01.2015, din care este evident, că de la învinuitul Nazarov V. au fost ridicate următoarele obiecte: pantaloni de tip sport de culoare albaștri închis cu dungi sure lateral, pulover de culoare sură, cămașă de culoare bej, pantaloni de tip blugi culoare sură, sacou de culoare cafenie, cizme de culoare neagră, batistă bărbătească de culoare albastră, unghii de la ambele mâini, spălături de sub unghii și de pe mâini, scurtă cu blană de culoare cafenie (vol. I, f.d. 170); raportul de expertiză medico-legală nr. 59 din 04.02.2015 rezultă, că analizând rezultatele cercetărilor sero-biologice ale obiectelor de cercetare prezentate pentru examinare, în conformitate cu circumstanțele și întrebările înaintate de organul de urmărire penală s-a ajuns la următoarele concluzii: Sângele cadavrului cet. P. Pînzari se referă la grupa ABo, cu antigenul „H” asociat. Sângele cet. V. Nazarov se referă la grupa Abeta, cu antigenul „H” asociat. În petele, de la stropi și mânjiturile de culoare roșie-cafenie și cafenie de pe bățul nr. 1 (m/ob.3-5) și două chei (m/ob.10,11) a fost depistat sânge de origine umană. La determinarea apartenenței de grup au fost constatați antigenii „A”, „E” și „H”. Așa deci, sângele depistat a provenit de la persoană cu grupa de sânge ABo, cu antigenul „H” asociat, ce nu exclude prevenirea lui de la cet. P. Pînzari. Totodată, nu se exclude amestec de sânge în petele examinate și de la cet. V. Nazarov, în caz, dacă el a avut careva leziuni corporale cu hemoragii externe la momentul infracțiunii. În m/ob.1,2 (bețe ridicate de la fața locului) au fost depistate urme de sânge. Apartenența de specie a sângelui în urmele acestea n-a fost determinată, tot ce este posibil din cauza cantităților insuficiente a proteinelor necesare pentru astfel de examinare (vol. I, f.d. 175-176); raportul de expertiză medico-legală nr. 60 din 04.02.2015, analizând rezultatele cercetărilor sero-biologice ale obiectelor de cercetare prezentate pentru examinare, în conformitate cu circumstanțele, întrebările înaintate de organul de urmărire penală și Raportului de expertiză Nr. 59 de la 28.01.2015 e.j.m.l.b. L. Jucovscaia s-a ajuns la următoarele concluzii: Sângele cet. P. Pînzari se referă la grupa ABo, cu antigenul „H” asociat. Sângele cet. V. Nazarov se referă la grupa Abeta, cu antigenul „H” asociat. În petele și mânjiturile de culoare cafenie-întunecată de pe cojoc (m/ob 1, 4 ridicat de la cet. Nazarov), sacou (m/ob. 11-13 ridicat de la cet. Nazarov), cămașă (m/ob. 18,19 ridicată de la cet. Nazarov), blugi (m/ob.24-28 ridicați de la cet. Nazarov), batistă (m/ob. 29-32 ridicată de la cet. Nazarov) și cutia de chibrite (m/ob.33 ridicată de la cet. Nazarov) a fost depistat sânge de origine umană. La determinarea apartenenței de grup în m/ob. 1.4.13.18.19.24-28.29.30.33 au fost constatați antigenii „A”, „B” și „H”. Așa deci, sângele depistat a provenit de la persoană cu grupa de sânge ABo, cu antigenul „H” asociat, ce nu exclude provenirea lui de la cet. P. Pînzari; raportul de expertiză medico-legală nr. 61 din

04.02.2015, rezultă, că potrivit conținutului concluziilor experților rezultatele cercetărilor sero-biologice ale obiectelor de cercetare prezentate pentru examinare, în conformitate cu circumstanțele, întrebările înaintate de organul de urmărire penală și Raportului de expertiză Nr. 59 de la 28.01.2015 s-a ajuns la următoarele concluzii: Sângele cadavrului cet. P. Pînzari se referă la grupa ABo, cu antigenul „H” asociat. Sângele cet. V. Nazarov se referă la grupa Abeta, cu antigenul „H” asociat. Pe fragmentele de unghii (m/ob.3) de la ambele mâini a cet. Vasile Nazarov a fost depistat sânge de origine umană. La determinarea apartenenței de grup au fost constatați antigenii „A”, „B” și „H”. Așa deci, sângele depistat a provenit de la persoană cu grupa de sânge ABo, cu antigenul „H” asociat, ce nu exclude provenirea lui de la cet. P. Pînzari. Totodată, antigenii „A” și „H”, care sunt caracteristici însuși cet. V. Nazarov, puteau proveni și pe contul secrețiilor lui sau sângelui, în caz, dacă el a avut careva leziuni corporale cu hemoragii externe la momentul infracțiunii. Provenirea acestui sânge numai de la cet. V. Nazarov se exclude; raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 215a -2015 efectuat în privința învinutului Guțul V. s-a concluzionat, că Guțul V. maladiei psihice nu suferă, este fără dereglări psihice. În perioada comiterii infracțiunii ce i se impută careva dereglări psihice temporare nu a manifestat, avea capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale, putea acționa cu discernământ și respectiv poate fi recunoscut responsabil.

Reieșind din probele menționate supra și verificând argumentele invocate în apelurile depuse de către avocați în numele inculpatului Guțul V., instanța de apel a concluzionat, că acestea sunt nefondate, deoarece sunt combătute de probele administrate în cauza dată, care sunt pertinente și concludente, și circumstanțele stabilite în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și verificate în cadrul procedurii de examinare a apelurilor.

În confirmarea existenței semnului calificativ „*din interes material*”, instanța de apel a reținut remarca primei instanțe, care a menționat, că după cum rezultă din declarațiile succesului victimei, martorilor, în casa victimei, la locul săvârșirii infracțiunii totul era în dezordine, fiind prezente semne că infractorii au căutat bani sau lucruri de preț. Reieșind din probele cercetate, precum declarațiile martorilor Pînzari V., Beschieri T., vânzătoarea de la magazin, Ciobanu M., angajatul poștal, s-a stabilit, că victima dispunea de surse financiare pe care le păstra în domiciliul său, surse, care reieșind din conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului a domiciliului victimei au fost căutate de inculpați, care au răscolit bunurile. Iar conform declarațiilor succesului victimei Pînzari C. și martorului Strășăneanu Sv., vecina victimei, în casă era haos. Saltelele de pe pat erau date jos, peste tot era dezordine, prin casă era răscolit. Pînzari C. a mai declarat că știa cu certitudine, că tatăl său avea bani în casă, dar nu cunoaște ce sumă anume, după ce au făcut ordine nu au găsit nici un ban.

Cu referire la calificativul „*profitând de neputința victimei de a se apăra, din cauza vârstei înaintate*”, instanța de apel a considerat, că în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine din declarațiile succesului victimei, a martorilor, precum și din datele personale ale victimei Pînzari P., acesta avea o vârstă înaintată, fiind născut în anul 1931, respectiv, în timpul aplicării multiplelor lovituri, având vârsta de 84 ani, fiind atacat

pe timp de noapte, acesta era în imposibilitate de a se apăra și a opune rezistență atacatorilor.

Nu a fost reținut nici argumentul apelantului, precum că există contradicții în declarațiile martorilor Guțul N. și Nicolăescu I., deoarece coroborând probele administrate și verificate în ședința de judecată împreună cu declarațiile celorlalți martori, instanța de fond întemeiat a stabilit, că acestea combat în totalitate declarațiile inculpatului Guțul V., și-l demască în săvârșirea infracțiunii imputate lui.

Contrar argumentelor din apelul inculpatului cu privire la admisibilitatea declarațiilor martorului Guțul N., care este fratele inculpatului Guțul V. și care și-a schimbat declarațiile pe parcursul judecării cauzei penale, care la urmărirea penală a dat declarații sub presiunea procurorului, iar în instanța de fond a dat declarații veridice, instanța de apel a menționat că, fiind audiat în instanța de fond martorul a declarat că, nu a fost influențat de polițist sau procuror la etapa urmăririi penale, iar semnătura de pe procesul-verbal de audiere (f.d. 75-78, vol. II) îi aparține și confirmă declarațiile date în acest proces-verbal. În acest context, prima instanță întemeiat a pus la baza sentinței de condamnare declarațiile martorului Guțul N. de la urmărirea penală, care au fost susținute de către acesta în ședința de judecată și care coroborează cu celelalte probe acumulate la dosar.

Privitor la stabilirea pedepsei penale inculpatului Guțul V., instanța de apel, verificând legalitatea pedepsei aplicate a conchis că, instanța de fond corect a ținut cont de prevederile art. 7, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria celor excepțional de grave, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, pentru prima dată a săvârșit o infracțiune, nu se află la evidența medicului narcolog sau psiholog, nu a conștientizat gravitatea faptelor comise, de lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, astfel, considerând că, i-a fost stabilită o pedeapsă echitabilă pentru crima săvârșită, care va asigura realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale și a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât din parte inculpatului, cât și din partea altor persoane, care va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

În ce privește dezacordul inculpatului cu suma prejudiciului moral, dispus spre încasarea din contul acestuia în beneficiul succesorului victimei Pînzari C., instanța de apel a considerat, că prima instanță justificat a admis integral acțiunea civilă în partea reparării prejudiciului moral în sumă de 100000 lei, iar prejudiciul material a fost admis în principiu. Totodată, întemeiat a fost dispusă încasarea din contul inculpatului Guțul V. în beneficiul statului suma de 1988 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legale psihiatrice.

Cu referire la adoptarea sentinței de achitare în privința lui Nazarov V., instanța de apel a considerat că, prima instanță a analizat obiectiv și minuțios cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc nevinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, astfel, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că inculpatul nu a comis infracțiunea

incriminată.

În acest sens, instanța de apel a indicat, că învinuirea adusă inculpatului Nazarov V. este bazată în exclusivitate pe probe indirecte pe care acuzatorul le-a analizat unilateral, individual, fără ca acestea să coroboreze cu ansamblul de probe puse la baza învinuirii, astfel, considerând că, instanța de fond corect a remarcat că, concluziile experților expuse în Rapoartele de expertiză medico-legală nr. 60 din 04.02.2015, nr. 61 din 04.02.2015 și nr. 59 din 04.02.2015 nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare în privința lui Nazarov V., potrivit principiului statuat la art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece în rapoartele de expertiză nominalizate, experții nu exclud că pe obiectele examinate, amestecul de sânge în petele examinate și de la V.Nazarov, în caz dacă el a avut careva leziuni corporale cu hemoragie externă la momentul infracțiunii. Astfel, în cadrul judecării pricinii a fost dovedit, că Nazarov V. a avut plagă tăiată la mâna stângă în rezultatul stricării geamului la casa concubinei sale și această circumstanță nu a fost exclusă de către partea acuzării.

Instanța de apel a ținut să menționeze, că atât în instanța de fond cât și în instanța de apel inculpatul Nazarov V. a declarat, că era în stare de ebrietate și nu ține minte dacă a pus sau nu mâna pe Pînzari P., dar crede că a pus mâna, ulterior fiind audiat suplimentar a declarat că sigur a pus mâna pe victimă, să vadă dacă poate a căzut jos și-l poate ajuta să se ridice, iar după ce a văzut, că e decedat a fugit să cheme vecinii.

Argumentul din apelul acuzatorului de stat cu privire la schimbarea declarațiilor date de către Nazarov V., care la urmărirea penală a declarat, că nu a intrat în cameră și nu s-a atins de cadavru, iar ulterior în instanța de judecată a declarat că s-a atins de ultimul, nu poate fi reținut de către instanța de apel ca temei de condamnare a inculpatului, or, acesta în data de 22.01.2015 era în stare de ebrietate și acțiunile acestuia nu erau pe deplin controlate și memorate de către ultimul, fiind în stare de șoc de la cele văzute, putea să omită unele detalii văzute în camera victimei Pînzari P. Starea de șoc a lui Nazarov a fost confirmată de către martorul Strășăneanu Sv., care a declarat la data de 22.01.2015 aproximativ ora 14:00 la ea la poartă bătea Nazarov V., speriat, vorbea neclar, se bâlbâia, îi spunea să meargă cu el la moș Pavel, care stă nemișcat la podea, în casă este mult sânge.

Instanța de apel a apreciat critic argumentul acuzatorului precum că, instanța de fond la argumentarea sentinței s-a bazat selectiv pe declarațiile învinuitului, declarații care nu coroborează cu celelalte probe cercetate în ședință, precum coroborează declarațiile martorilor care poartă răspundere penală pentru mărturiile depuse, fapt ce și impune casarea sentințe date, ori, simplul fapt că inculpatul nu recunoaște vina în comiterea infracțiunii nu poate fi pus la baza adoptării unei sentințe de achitare așa cum a procedat în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și în instanța de apel, deoarece s-a constatat cu certitudine că declarațiile inculpatului sunt veridice, corespund adevărului și coroborează cu întreaga sistemă de probe puse la baza în învinuirii, declarațiile lui Nazarov V., găsindu-și confirmare în declarațiile martorilor, precum și în materialele cauzei.

Totodată, în cadrul examinării cauzei penale atât inculpatul Nazarov V. cât și Guțul V. au declarat, că nu s-au văzut în acea seară nici în zilele precedente, nu l-au vizitat

împreună pe Pînzari P., iar referitor la apelurile telefonice efectuate, Nazarov V. a declarat că l-a telefonat pe moș Pavel pentru a dormi la ultimul, fiind alungat de acasă de către concubina sa, la care Pînzari P. i-a comunicat că e departe și e frig și să se ducă să doarmă la Velicu E., așa cum și a procedat inculpatul.

Instanța de apel a mai consemnat și faptul că, nu pot fi reținute argumentele acuzatorului potrivit cărora, martorul Nicolăescu A. a indicat că în timp ce în curtea casei unde a fost comisă crima era Guțul N., Guțul V. și Ungureanu A., din acea casă unde a și fost găsită decedată victima se auzeau bătăi, care nu cunoaște de către care persoană erau făcute însă în același timp se auzea încă victima răcnind fapt ce confirmă aplicarea loviturilor și în acel moment când Guțul V. și Ungureanu A. se aflau afară. Acuzatorul considerând posibil ca inculpatul Nazarov V. să fi fost în casă în acel moment.

Pe cale de consecință, instanța de apel a considerat, că acestea reprezintă niște presupuneri neargumentate fără a avea vreun suport juridic probant, motiv din care urmează a fi respinse, invocând totodată prevederile art. 8 Cod de procedură penală, care reglementează că, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă. Nimeni nu este obligat să-și dovedească nevinovăția. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

6. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, procuror și inculpatul Guțul V., au contesta-o cu recursuri ordinare.

6.1. Procurorul, invocând temeiul de drept prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a intervenit cu solicitarea de casare a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, din aceleași motive care au fost expuse în cererea de apel, considerând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul său, respectiv hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6.2. Inculpatul Guțul V., invocând temeiurile de drept prevăzute în art.427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel sau să-i fie aplicată o pedeapsă cu închisoarea, alta decât detențiunea pe viață.

În motivarea recursului, inculpatul a invocat următoarele argumente:

- ilegalitatea hotărârii adoptate de către instanța de apel, care a ignorat prevederile art. 101 Cod de procedură penală, deoarece a pus la baza deciziei de condamnare declarațiile martorului Nicolăescu I., care sunt inadmisibile;

- apărarea a solicitat reaudierea martorilor în cadrul examinării apelului, în special, a martorului Nicolăescu I., declarații la care apărarea nu a avut acces, precum și a martorului Guțul N., declarațiile căruia sunt contradictorii, mai mult, el fiind o persoană cointeresată în condamnarea sa;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală,

deoarece instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, în temeiul cărora fusese achitat în prima instanță. Instanța urma să procedeze la o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului (hotărârile CEDO Popovici c. Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72 și Dănila c. României din 08 martie 2007, §62-63, Spînu c. României din 29 aprilie 2008, §60). În acest context indică prevederile art.251 alin.(2) și (3) Cod de procedură penală;

- nu este de acord cu încadrarea juridică a faptei, și anume, cu indicele calificativ *din interes material*, deoarece potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului și planșa fotografică se observă clar că anturajul în casă nu este puternic influențat, se pare că obiectele din casă sunt aranjate la locul lor cu excepția locului unde a fost maltratată victima, astfel, că depozițiile succesorei victimei, precum că în casă era dezordine, urmau a fi apreciate critic de către instanțele de fond;

- consideră că, i-a fost aplicată o pedeapsă prea aspră, deoarece instanțele de judecată nu au luat în considerație că pentru prima dată a fost tras la răspundere penală, a ținut cont doar de faptul că au survenit consecințe deosebit de grave.

7. Procurorul și succesorul părții vătămate Pînzari C. au depus referințe privitor la opinia lor asupra recursului ordinar declarat de inculpatul Guțul V., solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, ca fiind legală și întemeiată.

8. Potrivit deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 februarie 2017, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror cu casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, în cauza penală în partea achitării lui Nazarov V. și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

De asemenea, s-a admis recursul ordinar declarat de inculpatul Guțul V., cu casarea parțială a sentinței Judecătorei Strășeni din 11 decembrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, în cauza penală în privința lui Guțul V., în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, în această parte, potrivit căreia Guțul V. a fost condamnat în baza art.145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal la 20 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. În rest, celelalte dispoziții ale deciziei atacate au fost menținute.

Astfel, decizia adoptată în privința lui Nazarov V. nefiind susceptibilă de a fi atacată, iar în privința lui Guțul V. a devenit irevocabilă.

9. Pentru a conchide asupra soluției de mai sus, instanța de recurs a consemnat că analizând decizia atacată, s-a constatat că instanța de apel prematur a menținut hotărârea primei instanțe privind achitarea inculpatului Nazarov V., învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, totodată nesupunând unei analize obiective cumulul de probe, adus în sprijinul învinuirii, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

În acest sens, s-a evidențiat că, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 59 din 04.02.2015: „Sângele cadavrului cet. P. Pînzari se referă la grupa ABo, cu antigenul „H” asociat. Sângele cet. V. Nazarov se referă la grupa Abeta, cu antigenul „H” asociat. În petele de la stropi și mânjiturile de culoare roșie-cafenie și cafenie de pe bățul nr. 1 (m/ob.3-5). a fost depistat sânge de origine umană.sângele depistat a provenit de la persoană cu grupa de sânge ABo, cu antigenul „H” asociat, ce nu exclude provenirea lui de la cet. P. Pînzari. Totodată, nu se exclude **amestec de sânge în petele examinate și de la cet. V. Nazarov, în caz, dacă el a avut careva leziuni corporale cu hemoragii externe la momentul infracțiunii.**” (vol. I, f.d.176 verso).

De asemenea, instanța a atras atenția și la constatările din raportul de expertiză medico-legală nr. 60 din 04.02.2015, potrivit căruia au fost cercetate obiectele ridicate de la domiciliul lui Nazarov V. și s-a concluzionat că: „În petele și mânjiturile de culoare cafenie-întunecată de pe cojoc (m/ob 1, 4 ridicat de la cet. Nazarov), sacou (m/ob. 11-13 ridicat de la cet. Nazarov), cămașă (m/ob. 18,19 ridicată de la cet. Nazarov), blugi (m/ob.24-28 ridicați de la cet. Nazarov), batistă (m/ob. 29-32 ridicată de la cet. Nazarov) și cutia de chibrite (m/ob.33 ridicată de la cet. Nazarov) a fost depistat sânge de origine umană. La determinarea apartenenței de grup în m/ob. 1.4.13.18.19.24-28.29.30.33 au fost constatați antigenii „A”, „B” și „H”. Așa deci, sângele depistat a provenit de la persoană cu grupa de sânge ABo, cu antigenul „H” asociat, ce nu exclude provenirea lui de la cet. P. Pînzari” (vol. I, f.d. 189-191).

În rubrica OBIECTE DE CERCETARE din raportul indicat supra la pct. **1. Cojoc** este specificat „...la spate în regiunea cusăturii laterale din dreapta (m/ob.4)”; **6. Blugi** – „Dinainte pe ambii craci în regiunea genunchilor (m/ob.24,25,26); din urmă; pe cracul drept în regiunea cusăturii laterale din dreapta și aproximativ la mijloc (m/ob.27)”.

Aceste pete de sânge au provenit nu doar de la Nazarov V., care susține că s-a tăiat la degetul mic al mâinii stângi, după ce a spart geamul de la casa concubinei sale la orele 13:00 în ziua de 22.01.2015, dar și de la partea vătămată Pînzari P.

Acest fapt este menționat și în raportul de expertiză medico-legală nr. 61 din 04.02.2015, prin expunerea : „...sângele depistat a provenit de la persoană cu grupa de sânge ABo, cu antigenul „H” asociat, ce nu exclude provenirea lui de la cet. P. Pînzari. Totodată, antigenii „A” și „H”, care sunt caracteristici însuși cet. V. Nazarov, puteau proveni și pe contul secrețiilor lui sau sângelui, în caz, dacă el a avut careva leziuni corporale cu hemoragii externe la momentul infracțiunii. **Provenirea acestui sânge numai de la cet. V. Nazarov se exclude**” (vol. I, f.d. 198-199).

Totodată, Colegiul lărgit menționează că instanța de apel la judecarea cauzei nu a elucidat divergențele dintre declarațiile date la ancheta preliminară și cele din instanțele de judecată de către inculpatul Nazarov V., precum și dintre declarațiile acestuia și a martorului Velicu E.

Referitor la declarațiile martorilor Bărbos V. și Strășeneanu Sv., prin care, instanța de apel a considerat veridice declarațiile inculpatului Nazarov V., instanța de recurs a menționat că, în decizia atacată s-a indicat că nu se pun la îndoială acțiunile inculpatului din a doua zi, data de 22.01.2015 despre spargerea geamului de către Nazarov V. de la

casa concubinei la orele 13:00 și plecarea la vecina Strășeneanu Sv., pe la orele 14:00, anunțând-o că Pînzari P. stă la podea nemișcat și în casă este mult sânge.

În acest sens se notifică că, declarațiile inculpatului Nazarov V., indicate în hotărârea instanței de apel: *”La data de 21.01.2015, seara a trecut pe la mănăstire, unde mai dau de mâncare, apoi a fost în vizită la vecinul său Velicu E., care locuiește singur în casă. A stat cu acesta de vorbă și pe la orele 22-00 a plecat acasă la concubina sa Bărbos V. Aceasta nu i-a permis să intre în casă. Nazarov s-a mai plimbat prin gospodărie, a încercat să se culce în bucătăria de vară, dar era foarte frig, s-a dus și s-a culcat la Velicu E. A doua zi, dimineața, în jurul orelor 08-00, a fost la V. Gobja și a cumpărat o sticlă de două litri cu vin, pe care l-au servit cu Velicu E. acasă la acesta. Au mai stat de vorbă, apoi a plecat iarăși acasă la concubina sa.”* (f.d.62, vol. IV); declarațiile martorului Velicu E., care fiind audiat în instanța de fond a declarat că: *„La data de 21.01.2015, în jurul orelor 23.00 (chiar s-a uitat la ceasul din odaie), Nazarov V. a venit la el unde a stat aproximativ 20 minute și s-a dus acasă. Peste vreo 30-40 minute Nazarov V. a venit din nou la el, a spus, că nu-l primește concubina. Nazarov era în aceiași stare cum a plecat. Nu era agitat sau speriat. Nu a văzut pe îmbrăcămintea acestuia urme de sânge. În acea noapte, Nazarov V. a dormit la martor, iar dimineața a plecat acasă.”* (f.d.67, vol. IV).

Cu referire la concluzia instanței de apel, precum că *„...or, acesta în data de 22.01.2015 era în stare de ebrietate și acțiunile acestuia nu erau pe deplin controlate și memorate de către ultimul, fiind în stare de șoc de la cele văzute, putea să omită unele detalii văzute în camera victimei Pînzari P.”*

Potrivit art. 24 Cod penal, că persoana care a săvârșit o infracțiune în stare de ebrietate, produsă de alcool sau de alte substanțe, nu este liberată de răspundere penală. Cauzele ebrietății, gradul și influența ei asupra săvârșirii infracțiunii se iau în considerare la stabilirea pedepsei.

Mai mult ca atât, în raportul psihiatric-legal ambulatoriu nr.244a-2015 din 24 martie 2015 efectuat în privința lui Nazarov V. a fost indicat că: *„...conștiința e lucidă, corect se orientează în mediul temporo-spațial. ...În mod consecutiv desfășoară datele anamnestice manifestând memoria fără dereglări. Emoțional adecvat situației, fonul emoțional stabil... Pe parcursul examinării comportamentul bine motivat, respectă distanța necesară. Prezintă gândirea operațional-logică, coerentă”* (f.d.236 verso, vol. I)

Față de cele ce preced, instanța de recurs a constatat că, judecând apelul procurorului nu s-a expus asupra tuturor motivelor indicate în acesta, ci doar s-a limitat în motivarea soluției de menținere a sentinței, considerând că concluziile experților expuse în Rapoartele de expertiză medico-legală nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare în privința lui Nazarov V., deoarece în rapoartele de expertiză nominalizate, experții nu exclud că pe obiectele examinate, amestecul de sânge în petele examinate și de la V. Nazarov, în caz dacă, el a avut careva leziuni corporale cu hemoragie externe la momentul infracțiunii. În cadrul judecării cauzei a fost dovedit, că Nazarov V. a avut plagă tăiată la mâna stângă în rezultatul stricării geamului la casa concubinei sale și această circumstanță nu a fost exclusă de către partea acuzării. Însă, actele cauzei confirmă că plaga tăiată a fost

produsă la Nazarov V. la orele 13:00 în data de 22.01.2015, iar timpul săvârșirii infracțiunii potrivit învinuirii - 22 ianuarie 2015, în jurul orelor 01:10.

Reieșind din cele expuse supra, s-a ajuns la concluzia că instanța de apel a interpretat probele administrate, în speța dată, prezentate de către acuzatorul de stat în sprijinul învinuirii în folosul inculpatului prin denaturarea conținutului acestora.

Cu referire la argumentele inculpatului-recurent Guțul V., acestea au fost considerate nefondate. Or, în conformitate cu materialele cauzei Guțul V. a fost pus sub învinuire, recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal după indicii calificativi: *omorul unei persoane săvârșit de mai multe persoane, din interes material, cu deosebită cruzime, profitând de neputința victimei de a se apăra din cauza vârstei înaintate*, concluzia căreia a fost menținută de către instanța de apel, care a constatat, că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Guțul V. în săvârșirea infracțiunii imputate.

Însă, verificând legalitatea pedepsei stabilite inculpatului Guțul V., s-a constatat că instanțele n-au individualizat pedeapsa potrivit prevederilor art. 61, 75 Cod penal, soldată cu stabilirea unei pedepse neechitabile, ce se consideră eroare de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

În speța dată, sancțiunea art. 145 alin. (2) Cod penal prevede pedeapsa cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață, și astfel, ținând cont de persoana inculpatului Guțul V., care nu are antecedente penale, pentru prima dată a săvârșit o infracțiune, nu se află la evidența medicului narcolog sau psiholog, la locul de trai se caracterizează satisfăcător, de lipsa circumstanțelor agravante, s-a considerat că stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 20 ani, va asigura scopul restabilirii echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, fiind un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului.

10. Rejudecând cauza, potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2018, a fost admis apelul procurorului, cu casarea parțială a sentinței, în partea achitării lui Nazarov V. pe art. 145 alin. (2) lit. b), e), i) și j) Cod penal și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, prin care Nazarov V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. b), e), i) și j) Cod penal la 20 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Pînzari C., cu privire la recuperarea prejudiciului material de la Nazarov V. a fost admisă în principiu.

Totodată, s-a dispus încasarea de la inculpatul Nazarov V. în beneficiul succesorul părții vătămate, Pînzari C., a sumei de 100000 lei, drept recompensă pentru prejudiciul moral cauzat acestuia.

11. Instanța de apel a menționat că, din actele cauzei se constată că, *Nazarov V., la 22.01.2015, în jurul orelor 01:10, împreună cu Guțul V. și o persoană în privința căreia,*

de către urmărirea penală cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, de comun acord și după o înțelegere prealabilă, acționând cu intenție directă, având interes material, cu scopul de omor, au pătruns în casa consăteanului său Pînzari P., situată în r-nul Strășeni, sat. Căpriană, unde în vederea realizării scopului lor infracțional, împreună i-au aplicat lui Pînzari P. multiple lovituri cu pumnii, picioarele dar și cu alte obiecte dure inclusiv cu un obiect tăietor-înțepător peste diferite părți ale corpului, cauzându-i astfel victimei Pînzari P. leziuni corporale grave periculoase pentru viață sub formă de traumatism asociat al capului și cutiei toracice, traumă craniu-cerebrală acută, hemoragie intracerebrală abundentă, fractura coastelor 4-7 pe dreapta cu lezarea plămânului drept, hemoragie a cavității pleurale pe dreapta, multiple plăgi tăiate-înțepate a capului, gâtului, mâinii drepte, în număr de 12, multiple echimoze a cutiei toracice și feții, leziuni corporale, care au provocat șoc traumatic-hemoragic și în urma cărora Pînzari P. a decedat la scurt timp la fața locului, leziunile corporale fiind în legătură directă cu survenirea decesului.

Astfel, s-a statuat că, prin acțiunile sale intenționate, Nazarov V. a comis infracțiunea prevăzută de art. 145 alin.(2) lit. b), e), i) și j) Cod penal, *omorul săvârșit de două persoane, din interes material, profitând de neputința victimei de a se apăra, însoțite de o deosebită cruzime.*

Vinovăția inculpatului Nazarov V. de săvârșirea omorului lui Pînzari P., a fost dovedită prin toată sistemul de probe prezentate de procuror întru susținerea învinuirii, care au fost apreciate ca fiind veridice, concludente, pertinente și utile, care coroborează între ele, pe când instanța de fond la argumentarea sentinței s-a bazat selectiv pe declarațiile inculpatului, declarații care nu coroborează cu celelalte probe cercetate în ședință, fapt ce a și impus casarea sentinței. Deci, instanța de fond n-a stabilit și n-a apreciat motivul ce a dus la modificarea declarațiilor inculpatului în cadrul procesului penal, motivul dat fiind doar cel de a duce în eroare instanța în vederea evitării răspunderii penale.

Instanța de fond nu a analizat probele cercetate în cadrul ședințelor de judecată din care se constată cu certitudine, că anume inculpatul Nazarov V. în noaptea comiterii infracțiunii, la data de 21.01.2015, orele 23:30, deplasându-se către domiciliul victimei Pînzari P. și întâlnindu-se pe drum cu inculpatul Guțul V. și învinuitul Ungureanu A., anume Nazarov V. în vederea facilitării accesului în domiciliul victimei l-a telefonat de pe telefonul său mobil la numărul de telefon fix ce aparține victimei.

În cadrul cercetării judecătorești, reieșind din declarațiile martorilor, s-a stabilit cu certitudine, că ușa de acces în domiciliul victimei era permanent încuiată chiar și ziua, iar în cadrul cercetării judecătorești, reieșind din cercetarea la fața locului, s-a stabilit că ușa domiciliului nu a fost deteriorată, cu atât mai mult, martorul Guțul N. a confirmat că victima a fost văzută pe pragul casei, respectiv a permis accesul, cunoscând persoana care i-a solicitat să i se permită a intra în casă și care, respectiv, este anume inculpatul Nazarov V.

Rapoartele de expertiză biologică au confirmat incontestabil faptul, că pe hainele și corpul lui Nazarov V. în data de 22.01.2015 a fost depistat sânge ce aparține victimei Pînzari P., raportul de expertiză nr. 61, care a stabilit că: *pe fragmentele de unghii de pe*

ambele mâini ale inculpatului Nazarov V. a fost depistat sânge ce aparține victimei. Mai mult ca atât, conform concluziilor aceluiași raport de expertiză proveniența acelu sânge de la inculpatul Nazarov V. se exclude, fapt ce confirmă că acesta a fost în altercații cu victima, a aplicat violența, iar drept urmare chiar și sub unghii a fost stabilite și ridicate urmele infracțiunii.

Însuși inculpatul nominalizat, în cadrul urmăririi penale, fiind audiat de mai multe ori, în prezența apărătorului său, a specificat că el nu s-a atins de victimă sau alte obiecte din casă, unde se afla victima și nu putea să se murdărească de sânge, cu toate că sânge ce aparține victimei a fost depistat pe hainele acestuia în diferite locuri și mai cu seamă pe mâini și sub unghii, fapt ce exclude versiunea înaintată în ședința de judecată, că s-ar fi putut murdări la atingeri de ușă. Astfel, instanța de apel a conchis că inculpatul intenționat a dat asemenea declarații, pentru a ascunde faptul că dânsul a participat la omorârea victimei Pînzari P.

Mai mult, în instanța de apel au fost controlate și declarațiile inculpatului Nazarov V. precum că la urmărirea penală ar fi fost agresat de către colaboratorii de poliție, însă aceasta nu s-a confirmat, fiind adoptată, la 28 noiembrie 2017, și o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale de către procurorul care a controlat declarațiile inculpatului în acest aspect.

Or, potrivit declarațiilor martorului Strășăneanu Sv., ultima a declarat că, de asemenea, a intrat în casa unde se afla victima, ușile erau murdare de sânge, doar maxim până la înălțimea de 30 cm de la podea, iar la nivelul mânerului ușii nu erau careva urme de sânge. Ea a confirmat că în momentul când s-a deplasat cu Nazarov la domiciliul victimei, acesta nici nu a intrat în casă, a stat doar la poartă, fapt de asemenea explicabil, deoarece el cunoștea de fapta comisă chiar cu participarea lui.

Conform datelor din raportul de expertiză medico-legală nr. 59 din 04.02.2015 s-a concluzionat că: *„Sângele cadavrului cet. Pavel Gheorghe Pînzari se referă la grupa ABo cu antigenul „H” asociat. Sângele cet. V. Nazarov se referă la grupa Abeta, cu antigenul „H” asociat. În petele de la stropi și mânjiturile de culoare roșie-cafenie și cafenie de pe bățul nr. 1 (m/ob.3-5). a fost depistat sânge de origine uman, sângele depistat a provenit de la persoană cu grupa de sânge ABo, cu antigenul „H” asociat, ce nu exclude prevenirea lui de la cet. P. Pînzari. Totodată, nu se exclude amestec de sânge în petele examinate și de la cet. V. Nazarov, în caz, dacă el a avut careva leziuni corporale cu hemoragii externe la momentul infracțiunii.”*

De asemenea, s-a atras atenția și asupra raportului de expertiză medico-legală nr. 60 din 04.02.2015, potrivit căruia au fost cercetate obiectele ridicate de la domiciliul lui Nazarov V. și asupra cărora s-au depistat urme de sânge. Aceste pete de sânge au provenit nu doar de la Nazarov V., care susține că s-a tăiat la degetul mic al mâinii stângi, după ce a spart geamul de la casa concubinei sale la orele 13:00 în ziua de 22.01.2015, dar și de la partea vătămată Pînzari P.

Totodată, s-a menționat că instanța de fond la judecarea cauzei nu a înlăturat divergențele existente dintre declarațiile date la urmărirea penală și în instanțele de judecată de către inculpatul Nazarov V., precum și cu declarațiile acestuia și a martorului

Velicu E., iar referitor la declarațiile martorilor Bărbos V. și Strășeneanu Sv., prin care, instanța de fond a considerat veridice declarațiile inculpatului.

În temeiul celor expuse și în urma cercetării probelor administrate în ședință de judecată, vinovăția inculpatului Nazarov V. de săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită.

Cu referire la argumentul instanței de fond precum că, pe cauza dată nu este nici un martor ocular, adică lipsesc probele directe, s-a menționat că analiza și verificarea probelor prezentate de către organul de urmărire penală, cercetate în cadrul ședinței instanței de fond și celei de apel, duc la o concluzie unică și exclud o altă versiune posibilă care ar putea fi tratată în favoarea inculpatului.

La stabilirea pedepsei în privința inculpatului, instanța de apel a ținut seama de faptul că dânsul anterior n-a fost condamnat, de faptul că circumstanțe atenuante și agravante nu sunt, cât și de faptul, că Nazarov V. nu și-a recunoscut și nu și-a conștientizat vina, la nivelul de înțelegere a situației în care s-a pomenit, prin urmare nu se căiește și consideră că îndreptarea și reeducarea lui este posibilă doar cu aplicarea pedepsei închisorii pe un termen de 20 ani, cu executarea pedepsei în penitenciare de tip închis.

Cu referire la soluționarea acțiunii civile înaintate de succesorul victimei, Pînzari C. s-a relevat că, potrivit art.219 alin.(2) pct. 1), 4) din Codul de procedură penală, *persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală, precum și repararea prejudiciului moral.*

În speță, dauna morală se exprimă prin faptul că succesorului victimei, Pînzari C. fără îndoială i-a fost cauzat un prejudiciu moral considerabil exprimat prin suferințe psihice, cauzate de decesul tatălui.

Privitor la încasarea daunei materiale, conform art.387 alin.(3) Cod procedură penală: *„În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.”*

Succesorul victimei nu au fost prezentate careva probe incontestabile pentru stabilirea cuantumului concret a prejudiciului material, iar aceasta nu este posibil de constatat fără a amâna judecarea cauzei, și astfel, reieșind din prevederile art. 387 alin.(3) CPP sus-indicate, s-a ajuns la concluzia de a admite în principiu în această parte acțiunea civilă.

12. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel în partea condamnării inculpatului Nazarov V., avocatul Popescu I. acționând în numele inculpatului și succesorul părții vătămate Pînzari C., au declarat recursuri ordinare.

12.1. Avocatul Popescu I. în cererea de recurs solicită casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Recurentul susține că instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat și nu s-a expus convingător asupra respingerii probelor prezentate de inculpatul Nazarov V. Succesorul victimei a menționat că nu are careva pretenții față de inculpat și că acesta nu poate fi persoana care l-ar fi omorât pe tatăl său.

Printre probele puse la baza condamnării inculpatului au fost declarațiile martorilor: Strășeneanu Sv., Beschieri T., Pînzari V., Cibotari M., Cioară V., Bărbos V., Guțul N., Velicu E. și Nicolăescu I., însă nici unul din ei nu au indicat precum că Nazarov V. ar fi comis omorul lui Pînzari P.

În afară de aceasta, declarațiilor martorilor sus enumerați, a fost dată o apreciere sub aspectul acuzator și nu au fost luate în considerație alte date din informația primită de la martori expuse în instanța de judecată - despre nevinovăția lui Nazarov V. Totuși, recurentul reiterează că, vinovăția persoanei se stabilește în cadrul unui proces cu respectarea garanțiilor procesuale, deoarece simpla învinuire nu înseamnă și stabilirea vinovăției.

Mai mult, presupusul coparticipat Guțul V., care deja a fost condamnat, nici nu a fost citat să fie audiat în cadrul instanței de apel la etapa rejudecării cauzei penale. Or, în calitate de autori ai infracțiunii urmează să fie recunoscute persoanele care acționau în comun, în intenția îndreptată spre săvârșirea omorului și cei care au participat nemijlocit la procesul curmării vieții victimei.

Recurentul consideră că învinuirea înaintată și starea de fapt și de drept constatată de instanța de apel nu și-a găsit pe deplin confirmarea în cadrul cercetării judecătorești, iar probele administrate de către instanța de apel au fost apreciate în mod greșit, existând în cazul dat probe suficiente, care stabilesc cu certitudine lipsa în acțiunile inculpatului Nazarov V. a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), i) și j) Cod penal.

Totodată, în decizia instanței de apel, nu se arată care acțiuni au fost săvârșite de inculpatul Nazarov V., care le-a întreprins inculpatul Guțul V., și care le-a întreprins inculpatul neidentificat de către organul de urmărire penală, nu s-a indicat nici gradul de participare a inculpaților.

De asemenea, se menționează că, în cazul în care, instanța de apel, în textul deciziei adoptate a făcut descrierile unor probe, care în ședința de judecată nu au fost examinate în condițiile nemijlocirii, doar cu numirea unor file de dosar, fără a le da citirii, a le examina în prezența tuturor participanților la proces, - este un viciul fundamental, care a afectat hotărârea pronunțată.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe pct. 6) alin. (1) art. 427 CPP.

12.2. Succesorul părții vătămate, Pînzari C. a depus, la data de 28.03.2018, o cerere de recurs nemotivată, după care, la data de 03.05.2018, a mai depus încă o cerere de recurs, în care indică motivele pe care își întemeiază solicitarea de a casa decizia instanței de apel, prin care s-a dispus condamnarea lui Nazarov V. pe art. 145 alin. (2) lit. b), e), i) și j) Cod penal la 20 ani închisoare, cu menținerea sentinței de achitare în privința acestuia.

Potrivit prevederilor din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.

Instanța de apel eronat a menționat precum că, Pînzari C., în calitate de succesor al părții vătămate, ar fi pledat pentru condamnarea lui Nazarov V. și admiterea apelului declarat de procuror. Dimpotrivă, partea permanent a cerut ca Nazarov V. să fie eliberat și achitat, fiindcă nu este vinovat de cele incriminate.

Mai mult, recurentul a afirmat că, a discutat cu Nazarov V. despre faptul cum dînsul poate explica că pe hainele lui și sub unghii au fost găsite urme de sînge ale tatălui său. Și el a recunoscut, că într-adevăr s-ar fi atins de tatăl său, pentru a vedea dacă este viu, de asemenea s-a atins de uși și pereți, însă s-a temut să recunoască acest fapt la poliție. La locul faptei sînge era peste tot, era practic imposibil să nu te atingi de acesta. Despre faptul că victima ar fi avut bani în casă cunoșteau și alte persoane.

Totodată, partea relevă că, în timpul comiterii infracțiunii, unicul și principalul martor Nicolaescu I. nu l-a văzut pe Nazarov V. la fața locului, împreună cu frații Guțul V., Guțul N. și Ungureanu A.

Judecătorii de la Curtea de Apel au ignorat divergențele esențiale dintre declarațiile martorului Nicolaescu I. și declarațiile pretinsului martor Guțul N., care în realitate trebuia condamnat împreună cu fratele său Guțul V.

13. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor declarate de părțile nominalizate supra, menționând că acestea urmează a fi declarat inadmisibile, cel al avocatului Popescu I., ca fiind vădit neîntemeiat, iar cel al succesorului părții vătămate, ca fiind depus peste termen.

14. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, recursul avocatului Popescu I. depus în numele inculpatului Nazarov V., urmează a fi admis, din considerentele arătate în contextul ce urmează, iar recursul depus de succesorului părții vătămate, Pînzari C., urmează a fi respins, ca inadmisibil, deoarece a fost depus cu încălcarea termenului procesual de atac.

14.1. Referitor la soluția adoptată pe marginea cererii de recurs declarate de succesorul părții vătămate Pînzari C., Colegiul face trimitere la norma de drept - art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, potrivit căreia, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este considerat ca fiind tardiv în cazul în care a fost încălcat termenul de depunere a acestuia stipulat în art. 422 Cod de procedură penală.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de

declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În același context, se relevă că, potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală *„în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”*

Din actele cauzei, se constată că succesorul părții vătămate Pînzari C. a depus, la data de 28 martie 2018, o cerere de recurs nemotivată, după care, la data de 03 mai 2018, a mai depus încă o cerere de recurs, în care indică motivele pe care își întemeiază solicitarea de a casa decizia instanței de apel, prin care s-a dispus condamnarea lui Nazarov V. pe art. 145 alin. (2) lit. b), e), i) și j) Cod penal la 20 ani închisoare, cu menținerea sentinței de achitare în privința acestuia.

Decizia instanței de apel, contestată de recurent, a fost pronunțată integral la data de 20 februarie 2018. Potrivit proceselor-verbale ale ședințelor de judecată din 26 ianuarie 2018, dată la care a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel, succesorul părții vătămate Pînzari C. nu s-a prezentat, de altfel acesta nu s-a prezentat nici la ședința din 20 februarie 2018, când a avut loc pronunțarea integrală a deciziei.

Totuși, anterior celor două ședințe de judecată nominalizate supra, Pînzari C. a fost prezent la ședința din 12 decembrie 2017.

Potrivit celor stipulate în art. 319 alin. (2) Cod de procedură penală, partea prezentă la un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă va lipsi la vreunul dintre aceste termene.

Din economia acestei norme, se desprinde faptul că, chiar dacă partea, fiind legal citată, nu s-a prezentat la un termen de judecată, consecințele neprezentării îi sunt imputabile, iar despre rezultatele ședinței partea urmează să se documenteze individual.

Cele consemnate supra sunt subsecvente și speței date, adică faptul că Pînzari C. nu s-a prezentat la ședința de judecată la care a fost pronunțată integral decizia instanței de apel, nu îl absolvă de a declara în termenul de 30 zile, de la data pronunțării deciziei, recurs ordinar împotriva acesteia.

Prima cerere de recurs nemotivată, depusă de succesorul părții vătămate Pînzari C., este datată cu 28 martie 2018, iar cea de a doua cerere, cu 03 mai 2018. Însă, exercitarea căii de atac pentru Pînzari C. a început a curge la data de 21 februarie 2018 și a expirat la 23 martie 2018.

Pe cale de consecință, avînd în vedere cele consemnate supra, Colegiul reține că, în cauza deferită judecării, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurent, respectiv argumentele aduse de acesta în cererea de recurs nu vor fi preluate pentru examinare, partea fiind decăzută din dreptul de a exercita această cale de atac.

14.2. Pentru a statua asupra soluției în privința cererii de recurs depuse de apărătorul inculpatului Nazarov V., Colegiul penal lărgit a rezultat din următoarele raționamente.

Soluția instanței de recurs se întemeiază, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept adică odată exercitat produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar.

Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), precum și să administreze probe noi, pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Pe lângă cele consemnate, este necesar de a face o precizare substanțială, și anume că, după investirea instanței cu soluționarea în fond a cauzei, părților trebuie să le fie asigurate toate garanțiile unui proces echitabil, prin urmare dacă apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, acestea sunt valabile și pentru instanța dată.

Totodată, urmează a se consemna că, procedura de examinare a apelului, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță prezintă unele particularități aparte. În acest sens, trebuie avute în vedere dispozițiile art.6 din Convenția Europeană, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, și prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel, precum și fără audierea martorilor acuzării, în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea unei persoane.

Bazat pe cele ce preced, Colegiul evidențiază că, *mutatis mutandis*, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate prin rechizitoriu, bazându-se exclusiv pe actele și lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea acestuia. Or, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea

inculpatului. În particular, în atare situații administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

În general, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este imperios de a supune analizei și aprecierii toate probele acumulate în dosar. De altfel, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanei trimise în judecată.

Or, atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat.

Ca atare, avocatul Popescu I. în cererea de recurs critică anume faptul că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale expuse supra și a conchis asupra vinovăției inculpatului bazându-se preponderent pe probele cercetate de prima instanță, puse la baza achitării lui Nazarov V., mai mult ca atât, unor probe li s-a dat doar citire, întrucât marea majoritate a martorilor nici nu au fost prezenți la ședințe.

Din actele dosarului s-a adevărit că instanța de apel nu a ținut seama de dispozițiile legale pertinente în acest sens și nu a audiat nemijlocit martorii acuzării a căror declarații, în opinia instanței, au influențat în mod direct soluționarea acestei cauze, prin aceasta încălcând dispoziția art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală.

Așadar, potrivit celor consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată din data de 03 octombrie 2017, se constată că procurorul a intervenit în fața instanței de apel cu solicitarea de a fi audiați doar doi martori: Strășeneanu Sv. și Velicu E., pentru care fapt s-a dispus amânarea ședinței, cu obligarea procurorului de a asigura prezența acestora la următoarea ședință.

Totuși, pentru următoarele două ședințe, prezența acestora nu a fost asigurată, iar la ședința din 26 ianuarie 2018, s-a prezentat doar martorul Strășeneanu Sv., care a fost audiată, în aceeași ședință fiind pronunțată și soluția pe caz.

Totodată, la ședința din 26 ianuarie 2018, instanța de apel a purces la examinarea probelor și înscrisurilor, printre care au fost enumerate:

- *declarațiile succesului victimei Pînzari C. de la f.d. 140-142, vol. III;*
- *declarațiile martorului Pînzari V. de la f.d. 144-148, 184-185, vol. III;*
- *declarațiile martorului Beschieri T. de la f.d. 150-151, vol. III;*
- *declarațiile martorului Strășeneanu Sv. de la f.d. 153-156, vol. III;*
- *declarațiile martorului Cibotari M. de la f.d. 158, vol. III;*
- *declarațiile martorului Cioară V. de la f.d. 160, vol. III;*
- *declarațiile martorului Barbos V. de la f.d. 162-163, vol. III;*
- *declarațiile martorului Guțul N. de la f.d. 165-167, vol. III;*
- *declarațiile martorului Velicu E. de la f.d. 169-173, vol. III;*

- declarațiile inculpatului Nazarov V. de la f.d. 174-175, vol. III.

Pe lângă declarațiile celor nominalizați supra, instanța a supus cercetării și următoarele înscrisuri: *procesul-verbal de examinare din 26.01.2015; procesul-verbal de ridicare din 27.03.2015; procesul-verbal de examinare din 17.02.2015; raportul de expertiză medico-legală nr. 20 din 26.01.2015 a cadavrului cet. Pînzari P.; procesul-verbal de ridicare din 22.01.2015; raportul de expertiză medico-legală nr. 59 din 04.02.2015; raportul de expertiză medico-legală nr. 60 din 04.02.2015; raportul de expertiză medico-legală nr. 61 din 04.02.2015; raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 244a-2015.*

În acest punct de analiză, urmează de notat că procurorul a dat citire declarațiilor martorilor și tuturor mijloacelor de probă nominalizate supra, cu consemnarea faptului dat în procesul-verbal, însă marea majoritate a martorilor nu au fost prezenți la nici o ședință de judecată, dintre cele desfășurate de instanța de apel. (*a se vedea în acest sens f.d. 185-186, vol. IV*) Mai mult ca atât, verificând actele procesuale preparatorii întocmite de instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată că, în general, printre acestea lipsește confirmarea citării acestor martori.

Cu toate acestea, în partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reflectat conținutul declarațiilor date de martori, precum și a celorlalte mijloace probatorii, redând cu exactitate conținutul acestora și afirmând că, prin acestea se confirmă indubitabil vinovăția inculpatului Nazarov V. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, adică *omorul unei persoane săvârșit de mai multe persoane, din interes material, cu deosebită cruzime, profitând de neputința victimei de a se apăra din cauza vârstei înaintate.*

În același timp, se observă că declarațiile martorilor: Strășeneanu Sv., Beschieri T., Pînzari V., Cibotari M., Cioară V., Bărbos V., Guțul N., Velicu E. și Nicolăescu I., au fost puse de către prima instanță la baza sentinței de achitare în privința lui Nazarov V.

În condițiile în care, instanța de apel a procedat la o nouă interpretare a declarațiilor martorilor pe care ea nu i-a audiat *in personam*, rămâne de reținut că inculpatul Nazarov V. a fost condamnat pe baza aceluiași mărturii care le-au fost suficiente instanțelor anterioare pentru a se îndoii de acuzațiile aduse acestuia și pentru a motiva achitarea în privința lui.

Colegiul penal lărgit reiterează că prima instanță a dispus achitarea lui Nazarov V. de sub învinuirea incriminată acestuia în baza art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, iar instanța de apel în primul set de proceduri a menținut această soluție, considerând că, la caz, există suficiente temeiuri pentru a dispune achitarea.

În cazuri similare celor disputate și în prezenta speță, Colegiul atrage atenția că CtEDO în repetate rânduri a statuat că drepturile apărării au fost "*sensibil reduse*" din cauza că persoana a fost condamnată doar pe baza mărturiilor pe care alte instanțe le-au considerat insuficiente, fără a-i audia din nou pe martori, aceleași motive au stat și la baza constatării despre încălcarea dreptului la apărare. (*a se vedea în acest sens și Hotărârea CtEDO din 8 noiembrie 2016 (Cererea nr. 41.468/10) în cauza Gutău împotriva României*)

Este indubitabil că, prerogativa de a aprecia pertinenta unei „oferte de probă”, inclusiv celei făcute de martori, ia aparținut instanței de apel, care trebuia să argumenteze faptul necitării și neaudierii nemijlocite a martorilor respectivi, confirmând prin aceasta echitatea procedurii de judecarea a cauzei în apel.

În contextul dat, se insistă pe faptul că lipsa unui motiv serios care să justifice neprezentarea unui martor pentru acuzare, constituie un element important în ceea ce privește evaluarea caracterului echitabil de ansamblu al acestui proces, un astfel de element este susceptibil să încline balanța în favoarea constatării despre încălcarea iremediabilă a art. 6§1 și 3 lit. d) din Convenție.

Cu titlu de principiu, Colegiul subliniază că, din moment ce o declarație avansată de un martor, este susceptibilă să fondeze, substanțial, concluzia despre vinovăția unei persoane despre comiterea unei infracțiuni, aceasta constituie o mărturie în sprijinul acuzării, ceea ce denotă că garanțiile prevăzute de art. 6 alin. (1) din Convenție îi sunt aplicabile.

Nu se contestă faptul că era de competența instanței de apel să aprecieze probatoriul din dosar, cu toate acestea, este inadmisibil că inculpatul Nazarov V. a fost declarat vinovat de comiterea unei infracțiuni excepțional de grave pe baza aceluiași probe care au făcut ca prima instanță să se îndoiască de temeinicia acuzației incriminată acestuia prin rechizitoriu.

În continuare, Colegiul penal lărgit menționează că este întemeiată critica avocatului Popescu I., care a menționat că, la rejudecarea cauzei de către instanța de apel presupusul coparticipat la omorul comis în privința lui Pînzari P., adică Guțul V., în privința căruia există o hotărâre definitivă și irevocabilă de condamnare pentru omor, nici nu a fost citat pentru audiere în cadrul instanței de apel. Or, în calitate de autori ai infracțiunii urmează să fie recunoscute persoanele care acționau în comun, în intenția îndreptată spre săvârșirea omorului și cei care au participat nemijlocit la procesul realizării acestei intenții.

Într-adevăr, cauza dată a fost remisă pentru rejudecare, atât în fapt cât și în drept doar în privința lui Nazarov V., dat fiind că s-au constatat contradicții esențiale între statuările anterioare ale instanței de apel și conținutul mai multor probe cercetate de aceasta în primul set al procedurilor.

Dacă hotărârea este desființată *in integrum* în privința unei persoane, atunci instanța îndrituită cu rejudecarea cauzei are obligația de a se conforma hotărârii instanței de recurs și de a se expune asupra celor consemnate în decizia acestei instanțe, înlăturând omisiunile anterior admise.

În pofida celor consemnate, Curtea de Apel nu și-a îndeplinit obligația de a rejudeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care trebuiau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, dându-i astfel posibilitatea inculpatului Nazarov V. de a se apăra efectiv împotriva acuzațiilor aduse în baza art. 145 alin. (2) Cod penal.

În accepțiunea Colegiului pentru justa soluționare a acestei cauze, este imperios de a atrage o atenție deosebită la conținutul următoarelor probe: declarațiile condamnatului Guțul V., declarațiile martorilor Guțul N., Velicu E., Nicolăescu I. și Barbos V., întrucât

anume declarațiile acestora conțin informații concludente despre infracțiunea de omor săvârșită asupra lui Pînzari P. și autorii acesteia.

Totodată, recitind declarațiile martorilor nominalizați supra, se impune constatarea că, corect apărătorul inculpatului a evidențiat și faptul că nici unul din acești martori nu arată și nu relatează circumstanțe de natură să conducă la răsturnarea prezumției de nevinovăție de care beneficiază inculpatul.

Nu în ultimul rând, se atrage atenția instanței de apel asupra modalității de constatare a faptei infracționale reținute în sarcina inculpatului Nazarov V., și anume că instanța a conchis că acesta împreună și prin înțelegere prealabilă cu Guțul V. și o persoană în privința căreia cauza a fost disjunsă într-o procedură separată, au urmărit un scop comun, de a-l omorî pe Pînzari P., totodată nefiind arătat în ce modalitate a fost întocmită înțelegerea între cei trei, ce roluri fiecare au avut, de la cine a parvenit ideea de a-l lipsi de viață pe Pînzari P., cine, câte și cum i-a aplicat lovituri victimei, în rezultatul cărora aceasta a decedat.

Mai mult ca atât, din declarațiile inculpatului se constată că, dânsul a pledat pe tot parcursul procesului penal că este nevinovat, iar contradicțiile existente între declarațiile acestuia de la etapa urmăririi penale și din instanța de fond, în mare parte se datorează stării de ebrietate în care acesta se afla, circumstanță care trebuia analizată coroborat cu celelalte probe din dosar.

Un alt moment asupra căruia se atrage atenția instanței de apel, vizează soluționarea de către aceasta a acțiunii civile.

Or, potrivit părții dispozitive a deciziei recurate, în latura civilă, instanța a consemnat că, acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Pînzari C., cu privire la recuperarea prejudiciului material de la Nazarov V. se admite în principiu, iar în partea recuperării celui moral, se admite integral, cu dispunerea încasării de la Nazarov V. în beneficiul părții civile a sumei de 100000 lei.

Instanței de recurs, în partea dispunerii încasării prejudiciului moral, nu-i este clară soluția pronunțată de Curtea de Apel, avînd în vedere că, partea civilă în acțiunea formulată în prima instanță a solicitat încasarea de la inculpați a prejudiciului material în sumă de 40000 lei și a celui moral în sumă de 100000 lei. La concret, revendicarea sumei de 100000 lei ar trebui, în principiu, să fie imputabilă tuturor celor găsiți vinovați de comiterea infracțiunii de omor, cu încasarea în mod solidar a acesteia.

Fiind consecvenți în cele expuse, se notează că, prin sentință, Guțul V. a fost deja obligat să despăgubească partea civilă cu 100000 lei revendicați de aceasta drept recompensă pentru suferințele morale suportate din cauza decesului tatălui.

Răspunderea civilă delictuală sau reparatorie are ca primă finalitate repararea prejudiciului cauzat. În situația legală în care avem pluralitate de persoane răspunzătoare pentru același prejudiciu, devin aplicabile condițiile din art.1414 Cod civil, în conformitate cu care: „*Cei care răspund pentru o faptă prejudiciabilă sunt ținuți în solidar la reparație față de cel prejudiciat*”. Aceasta reprezintă în esență solidaritatea pasivă legală, o veritabilă garanție pentru realizarea creanței, instituind obligația pentru fiecare debitor solidar de a repara întreg prejudiciu, ori în cazul dacă este imposibil să se determine cotele

despăgubirilor datorate de debitorii solidari conform alin.(1) și (2), ei vor fi răspunzători în cote egale.

Așadar, exceptând situația că, în privința vinovăției inculpatului Nazarov V. instanța de apel s-a expus separat, totuși la soluționarea acțiunii civile, aceasta urma să țină seama de prevederile legale ce guvernează examinarea acestei chestiuni complementare a procesului penal și să adopte o soluție corectă pe caz.

Având în vedere cele expuse, Colegiul penal lărgit nu este convins că chestiunile asupra cărora Curtea de Apel trebuia să se pronunțe, atunci când a conchis asupra vinovăției inculpatului Nazarov V. și, astfel, a anulat hotărârea de achitare în privința acestuia dată de către prima instanță, au fost examinate în mod corespunzător, ca o chestiune de proces echitabil, fără aprecierea directă a probelor, în particular se au în vedere declarațiile martorilor nominalizați mai sus.

Colegiul se raliază în acest sens statuărilor date de Curtea Europeană într-o cauză similară, care a stabilit că cei care au responsabilitatea de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să fie în măsură să audieze victimele, învinuitul și martorii în persoană și să evalueze credibilitatea declarațiilor date de aceștia (*a se vedea, per contrario, Kashlev c. Estonia, nr. 22574/08, §§ 48-50, 26 aprilie 2016*). Evaluarea credibilității este o sarcină complexă care nu poate fi îndeplinită, de obicei, numai prin darea citirii declarațiilor martorilor, după cum a procedat de altfel în cauza deferită judecății instanța de apel.

În lumina celor expuse, se consideră că statuarea asupra vinovăției lui Nazarov V., fără o audiere repetată a tuturor martorilor, declarațiile cărora constituie o mărturie susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial acuzarea, după ce acesta a fost achitat de prima instanță, a fost contrară garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art.6 § 1 din Convenție.

În rezumat la cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate celor trei coinculpați, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să prezinte raționamentele forte care au stat la baza răsturnării soluției de achitare.

În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile comise nu pot fi înlăturate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale. Din atare considerente, încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare, pentru adoptarea unei soluții corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-

penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate în cauză, să le dea o apreciere corespunzătoare cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

În subsidiar, Colegiul penal lărgit ține să evidențieze că, la rejudecarea cauzei de către instanța de apel urmează a fi verificate și toate criticele expuse de recurenți în cererile de recurs.

15. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) și pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de succesorul părții vătămate Pînzari Constantin.

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Popescu Ion în numele inculpatului Nazarov Vasile, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2018 în privința lui Nazarov Vasile, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac, pronunțată integral la 12 iunie 2018.

Președinte

GORDILĂ Nicolae

Judecător

CATAN Liliana

Judecător

COVALENCO Elena

Judecător

DIACONU Iurie

Judecător

GUZUN Ion